

ПОЛОЖЕННЯ

про присвоєння професійних кваліфікацій
здобувачам вищої освіти КПІ ім. Ігоря Сікорського

Київ 2025

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про присвоєння професійних кваліфікацій здобувачам вищої освіти КПІ ім. Ігоря Сікорського (далі – Положення) є нормативним документом, що визначає вимоги та процедуру присвоєння професійних кваліфікацій здобувачам вищої освіти за результатами опанування освітніх програм КПІ ім. Ігоря Сікорського (далі – Університет).

1.2. Положення розроблено відповідно до Закону України «Про освіту», Закону України «Про вищу освіту», Кодексу законів про працю, постанови Кабінету Міністрів України №1223 від 25 жовтня 2024 року «Деякі питання присвоєння професійних кваліфікацій закладами вищої освіти в разі відсутності професійного стандарту», Положення про організацію освітнього процесу в КПІ ім. Ігоря Сікорського, Положення про освітні програми КПІ ім. Ігоря Сікорського, Положенням про порядок проведення практики здобувачів вищої освіти КПІ ім. Ігоря Сікорського, Положення про екзаменаційну комісію та атестацію здобувачів вищої освіти в КПІ ім. Ігоря Сікорського, а також інших нормативно-правових актів і розпорядчих документів у сфері вищої освіти.

1.3. Основними завданнями присвоєння професійних кваліфікацій є:

- забезпечення відповідності результатів навчання здобувачів вищої освіти вимогам професійних стандартів та ринку праці;
- підвищення якості освітнього процесу через орієнтацію на результати навчання, що мають практичну цінність;
- формування прозорих механізмів встановлення професійної придатності випускників;
- створення передумов для визнання професійних кваліфікацій у національному та міжнародному контекстах;
- сприяння індивідуалізації освітніх траєкторій та персоналізації професійного розвитку здобувачів вищої освіти.

1.4. Професійні кваліфікації можуть присвоюватися на підставі здобутих компетентностей (результатів навчання), що дають змогу виконувати певний вид роботи або здійснювати професійну діяльність, шляхом:

- визнання кваліфікаційним центром стандартизованої сукупності таких компетентностей;
- проходження процедури атестації за результатами опанування освітніх програм Університету.

1.5. Метою Положення є визначення механізмів присвоєння професійних кваліфікацій здобувачам вищої освіти за результатами успішного опанування освітніх програм в Університеті, що здійснюється з урахуванням стандартів вищої освіти за відповідною спеціальністю, вимог професійних стандартів (за наявності), а також із дотриманням принципів валідності, об'єктивності, академічної доброчесності, прозорості та неупередженості.

1.6. Дане Положення поширюється на всі освітні програми КПІ ім. Ігоря Сікорського, що передбачають присвоєння здобувачам вищої освіти професійних кваліфікацій (повних або часткових), як за наявності затвердженого професійного стандарту, так і у випадку його відсутності.

1.7. Положення, а також зміни та доповнення до нього затверджуються рішенням Вченої ради Університету і вводяться в дію наказом ректора.

1.8. У цьому Положенні використовуються терміни та визначення, наведені в Освітньому глосарії КПІ ім. Ігоря Сікорського.

2. ВИМОГИ ДО ОСВІТНІХ ПРОГРАМ, ЯКІ ПЕРЕДБАЧАЮТЬ ПРИСВОЄННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КВАЛІФІКАЦІЙ

2.1. Освітні програми (далі – ОП), що передбачають присвоєння професійних кваліфікацій, розробляються з урахуванням актуальних потреб ринку праці, запитів стейкхолдерів (переважно роботодавців), сучасних викликів і тенденцій, а також вимог професійних стандартів (за наявності). У профілі таких програм обов'язково зазначається відповідна професійна кваліфікація (професійні кваліфікації) (далі – ПК) із назвою професії згідно з чинним Національним класифікатором України «Класифікатор професій ДК 003:2010» та / або з урахуванням Міжнародної стандартної класифікації видів занять (International Standard Classification of Occupations – ISCO). Розроблення та затвердження програм здійснюється відповідно до Положення про освітні програми КПІ ім. Ігоря Сікорського.

2.2. Під час проєктування ОП проєктна група аналізує чинні нормативні документи та тенденції розвитку освіти, проводить консультації з роботодавцями і визначає потребу в присвоєнні професійних кваліфікацій в рамках ОП. Оцінка змісту ОП щодо формування професійних компетентностей, необхідних для присвоєння ПК має забезпечуватися роботодавцями.

2.3. На засіданні науково-методичної комісії університету з відповідної спеціальності (далі – НМКУ) обговорюється та приймається рішення щодо оновлення ОП з метою включення ПК. Керівник проєктної / робочої групи ОП інформує про свої наміри навчально-методичний відділ департаменту організації освітнього процесу та проводить процедуру запровадження / оновлення ОП відповідно до Положення про освітні програми КПІ ім. Ігоря Сікорського.

2.4. Освітня програма, що передбачає присвоєння ПК, повинна містити компетентності та результати навчання, що обґрунтовують їх присвоєння. Усі трудові функції та компетентності, визначені професійним стандартом, мають бути відображені в додатку до ОП у формі матриці відповідності програмних результатів навчання професійним компетентностям (трудовим функціям) для кожної ПК.

2.5. Здобувачу вищої освіти за результатами опанування освітньої програми може бути присвоєно не більше двох повних ПК, при чому друга ПК може бути присвоєна в межах

індивідуальної освітньої траєкторії здобувача вищої освіти, якщо передбачає логічну послідовність вибірових компонентів, що відповідають компетентнісному профілю обраної ПК, наприклад, при опануванні певних сертифікатних програм.

2.6. Для ОП, що передбачають присвоєння ПК обов'язковою є практична підготовка, яка проводиться в умовах реального професійного середовища. Обсяг практичної підготовки для присвоєння професійної кваліфікації має становити не менше 6 кредитів ЄКТС. Під час проходження практики оцінюється здатність здобувача виконувати відповідні трудові функції, визначених професійним стандартом.

2.7. Проміжне оцінювання рівня сформованості компетентностей проводиться у строки, визначені програмою практики. Результати оцінювання, набутих професійних компетентностей здобувачем вищої освіти, надаються базою практики у формі письмового відгуку керівника та чек-листа компетентностей (додаток 1) керівнику практики від Університету. Отримані результати враховуються під час виставлення підсумкової оцінки за практичну підготовку та при ухваленні екзаменаційною комісією рішення про присвоєння ПК.

3. ПОРЯДОК ПОГОДЖЕННЯ ПРИСВОЄННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КВАЛІФІКАЦІЙ У РАЗІ ВІДСУТНОСТІ ПРОФЕСІЙНОГО СТАНДАРТУ

3.1. У разі відсутності професійного стандарту Університет може присвоювати ПК за погодженням з Національним агентством кваліфікацій (далі – НАК) відповідно до Порядку, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України №1223 від 25 жовтня 2024 року «Деякі питання присвоєння професійних кваліфікацій закладами вищої освіти в разі відсутності професійного стандарту». Водночас цілі ОП, визначені компетентності та результати навчання мають бути релевантними професійним кваліфікаціям та повинні відповідати кваліфікаційним вимогам, визначеним чинним законодавством, кваліфікаційним характеристикам професій, а також інформації з баз даних ISCO-08/ESCO та EUROPASS.

3.2. До департаменту організації освітнього процесу (далі – ДООП) через СЕД Мегаполіс подається пакет документів (додаток 2), необхідних для попередньої перевірки та підготовки подання до НАК. Пакет документів має містити:

- подання;
- обґрунтування необхідності впровадження професійної кваліфікації;
- характеристика (зміст) професійної кваліфікації;
- копії листа (листів) підтримки роботодавців та / або їх об'єднань про потребу у професійній кваліфікації на ринку праці на національному та / або регіональному рівні.

3.3. Після внутрішнього розгляду пакету документів навчально-методичним відділом ДООП готується подання до НАК. У разі позитивного рішення НАК професійна

кваліфікація вноситься до Реєстру кваліфікацій із приміткою «відсутній професійний стандарт».

4. ПОРЯДОК ПРИСВОЄННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КВАЛІФІКАЦІЙ

4.1. Здобуття професійної кваліфікації забезпечується шляхом опанування освітніх компонентів ОП (теоретична підготовка, практична підготовка), а її відповідність професійному стандарту здійснюється шляхом проведення підсумкової атестації.

4.2. Присвоєння ПК здобувачам вищої освіти в Університеті здійснюється за умов:

- 1) повного виконання вимог відповідної ОП та індивідуального навчального плану здобувачем вищої освіти для набуття компетентностей та досягнення результатів навчання;
- 2) проходження практичної підготовки у реальних умовах професійної діяльності, що забезпечує закріплення і поглиблення набутих компетентностей;
- 3) успішного проходження атестації, з метою підтвердження відповідності набутих компетентностей і результатів навчання встановленим вимогам ОП та професійного стандарту (за наявності).

4.3 Підсумкову атестацію проводить екзаменаційна комісія відповідно до Положення про екзаменаційну комісію та атестацію здобувачів вищої освіти в КПІ ім. Ігоря Сікорського. Склад екзаменаційної комісії формується з обов'язковим включенням представників роботодавців та/або професійних організацій (за згодою), яким надається переважне право голосу під час ухвалення рішень про присвоєння ПК, незалежно від кількісного складу комісії.

4.4. У протоколах екзаменаційної комісії, яка розглядає питання присвоєння ПК, додатково зазначається:

- 1) рішення щодо присвоєння ПК здобувачам вищої освіти;
- 2) відомості про професійний стандарт або інформація про погодження присвоєння ПК НАК у разі відсутності професійного стандарту.

4.5. Результати атестації є підставою для присвоєння або відмови у присвоєнні ПК, зокрема:

- 1) у разі позитивного рішення екзаменаційної комісії щодо присвоєння ПК Університет присуджує здобувачеві відповідний ступінь вищої освіти і присвоює освітню та професійні кваліфікації, відомості про які вносяться до документа про вищу освіту;
- 2) якщо рішення комісії є негативним, то здобувачеві може присуджуватися лише відповідний ступінь вищої освіти і присвоюватися лише освітня кваліфікація.

4.6. Рішення екзаменаційної комісії може бути скасоване у випадках:

- 1) виявлення академічної недоброчесності;
- 2) невідповідності задекларованих результатів навчання фактичному рівню професійних компетентностей;
- 3) порушення процедур присвоєння.

4.7. Здобувач вищої освіти має право подати апеляцію у разі виявлення порушення процедури присвоєння ПК відповідно до Положення про апеляції в КПІ ім. Ігоря Сікорського.

**Чек-лист компетентностей та трудових функцій
здобувача вищої освіти КПІ ім. Ігоря Сікорського**

__ПІБ студента__
група ____, факультет ____
назва освітньої програми ____
спеціальність ____

На відповідність професійному стандарту " ____ "

Назва професії ____

Назва типової посади (за потреби): ____

№	Професійна компетентність / трудова функція	Відмітка про рівень сформованості (✓)		
		низький	середній	високий
1				
2				
3				
4				
...	...			

Висновок: _____

Керівник практики від підприємства

Ім'я ПРІЗВИЩЕ

Проректору з навчальної роботи

Ім'я ПРИЗВИЩЕ

Подання

За рішенням Вченої ради факультету/ННІ (протокол № ____ від _____ р.) / Науково-методичної комісії університету зі спеціальності ХХ Назва (протокол № ____ від _____ р.) просимо розглянути можливість присвоєння професійної(-их) кваліфікації(-ій) назва(-и) освітнім програмам назва(-и) (ІД ЄДЕБО).

До службової додаємо такі супровідні документи:

1. Обґрунтування необхідності впровадження професійної кваліфікації.
2. Характеристика (зміст) професійної кваліфікації.
3. Копії листа (листів) підтримки роботодавців та/або їх об'єднань про потребу у професійній кваліфікації на ринку праці на національному та/або регіональному рівні.

Декан факультету/Директор ННІ

Ім'я ПРИЗВИЩЕ

Обґрунтування необхідності впровадження професійної кваліфікації

Обґрунтування складається в довільній формі, зокрема зазначаються передумови впровадження професійної кваліфікації, її актуальність.

Можна використовувати такі джерела:

- *аналітичні та статистичні матеріали Державної служби зайнятості, включно з даними Єдиного порталу вакансій (<https://www.dcz.gov.ua/job>), інформацією кадрових агентств та онлайн-ресурсів з пошуку роботи щодо нестачі фахівців за окремими професіями, у тому числі через потреби, що виникли в умовах воєнного стану;*
- *результати досліджень у конкретній галузі професійної діяльності;*
- *нормативно-правові акти, які регламентують вимоги до професійної(-их) кваліфікації(-ій) та організацію роботи у відповідній сфері;*
- *інші відомості, наприклад, підтвердження того, що особа не може працевлаштуватися через відсутність належної кваліфікації.*

Обґрунтування рекомендовано надавати у форматі аналітичної довідки обсягом від 3000 – 3500 до 10000 знаків з наведенням кількісних показників

Характеристика (зміст) професійної кваліфікації

1.	Назва професійної кваліфікації	
2.	Рівень Національної рамки кваліфікацій	
3.	Обсяг професійної кваліфікації	
4.	Коротка характеристика (зміст) професійної кваліфікації	
5.	Опис відповідності професійної (професійних) кваліфікації (кваліфікацій) кваліфікаційним вимогам, визначеним законодавством, кваліфікаційними характеристиками професій, відомостями з баз даних ISCO 08/ESCO, EUROPASS	

Рекомендації щодо заповнення Характеристики професійної кваліфікації (ПК)

Пункт 2 «Рівень Національної рамки кваліфікацій»

У цьому пункті необхідно вказати лише рівень НРК. Зазначати рівні Рамки кваліфікацій Європейського простору вищої освіти чи Європейської рамки кваліфікацій (ЄРК) не потрібно.

Пункт 3 «Обсяг професійної кваліфікації»

Слід зазначити тільки «повна» або «часткова». Інші відомості в цьому пункті не подаються.

Пункт 4 «Коротка характеристика (зміст) професійної кваліфікації»

У цьому пункті обов'язково описуються всі елементи без винятку:

- *мета діяльності за професійною кваліфікацією;*
- *професійні компетентності;*
- *результати навчання.*

При формулюванні мети діяльності слід коротко (1–2 речення) вказати, що конкретно виконуватиме випускник на робочому місці, маючи здобуту кваліфікацію. Не слід описувати мету освітньої програми (ОП).

Пункт 5 «Опис відповідності професійної кваліфікації кваліфікаційним вимогам...»

Необхідно надати інформацію щодо відповідності професійної кваліфікації всім переліченим критеріям. Зокрема:

- *перелічити нормативно-правові акти (профільні чи галузеві), які підтверджують відповідність кваліфікації вимогам;*
- *зазначити номер випуску відповідного «Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників» (за наявності);*
- *вказати коди професійних груп з баз ISCO 08/ESCO та надати посилання (за наявності);*
- *у разі наявності — використати дані Europass, що містять відомості про кваліфікації на європейському рівні.*